

Foto en memo

De haven “De Beer”

Nummer 7

Inhoud

In het midden van de negentiende eeuw kreeg Hasselt een heuse haven; de Beer. Waarschijnlijk heeft deze naam iets te maken met vestingwerken die hier ooit gelegen hebben.

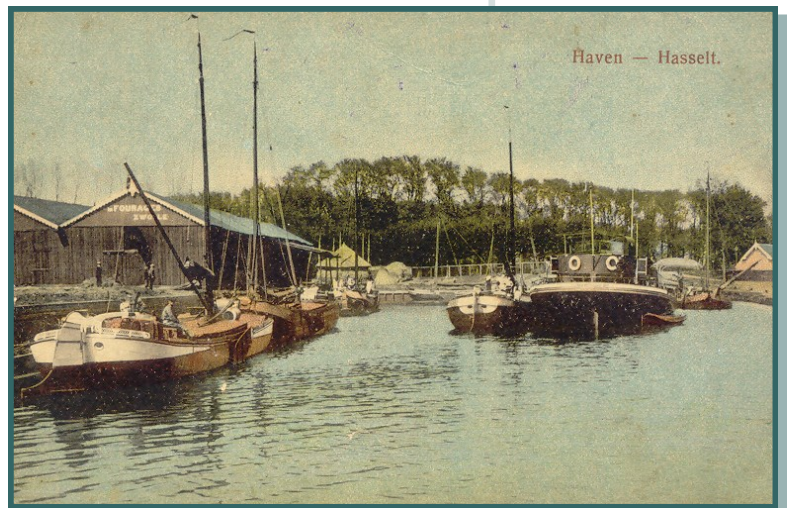
Ongeveer op de plek waar ooit de Enkpoort stond, is deze foto genomen. De fotograaf had zicht op de haven. Op de achtergrond ligt het Zwartewater. Ooit was de haven een onderdeel van de vestingwerken van Hasselt. Ze maakte deel uit van de Buitengracht. Ze vormde het uiteinde ervan en verbond de gracht met het Zwartewater. De schuren rechts [zie 1] zijn gebouwd op het Diamantenbolwerk. Op de foto hiernaast is een deel van de opschriften te lezen “in fourages Zwolle”. Aan de kade liggen schepen om gelost te worden. In het midden van de haven ligt een rijnaak.

Later kwamen de opstallen in handen van de “Hasselter Op – en Overslag”. In de jaren twintig was dit coöperatief bedrijf van de grond gekomen. Het hield zich met name bezig met de opslag en overslag van kustmest. Het bediende vrijwel alle noordelijke provincies. Begin veertiger jaren stonden hier loodsen met een totaal oppervlak van 4.000 vierkante meter. Ze hadden gezamenlijk een opslag-

capaciteit van 13.000 ton. Na de aanleg van de Afsluitdijk verlegde zich de verkeersstromen. Het IJsselmeer dat in de plaats kwam van de Zuyderzee was beter bevaarbaar.

Men kon voortaan rechtstreeks het noorden bereiken.

De foto hierboven dateert echter nog uit het begin van de twintiger jaren. De haven werd toen aangedaan door kleinere binnenvaartschippers. Het laden en

Colofon

Foto en memo

© dr. F.W. Schmidt

Foto's: uit eigen collectie afkomstig

Tekst: Frits Schmidt

Zo zag Hasselt er eind negentiende tot aan het midden van de twintigste eeuw uit

lossen van de lading was in die tijd nog grotendeels handwerk. Hasselt kende dan ook een aantal sjouwerlieden. Ze waren in te huren voor dit soort karweitjes. Vaak kwamen ze pas echt op gang als er eerst een flinke borrel achterover geslagen was. Op de foto staat tussen alle poserende personen ook de plaatselijke postbode afgebeeld.

Vele Hasselter schippers overwinterden hier. Soms hadden ze van te voren een lading turf ingeslagen en verkochten die in de loop van de winter vanuit het ruim. De Beer fungeerde voor hen als thuishaven. In 1921 hadden 106 schippers aangegeven dat zij in Hasselt domicilie hielden. Wanneer men bedenkt dat in 1930 de

mannelijke beroepsbevolking zonder schippers 580 personen omvatte, dan is dit een aanzienlijk deel. Veelal overschreed de tonnage van hun schip niet de honderd ton.

De foto boven aan is een aantal jaren later gemaakt. De elektriciteitspalen duiden in die richting. Rechts is te zien welke lading vele schepen van en naar Hasselt brachten. Tot aan de Tweede Wereldoorlog en daarna in mindere mate vormde Hasselt

De laatste foto is weer een foto uit de jaren twintig. Er zijn nog geen elektriciteitspalen zichtbaar en helemaal rechts is een deel van de loodsen te zien.

De foto toont de haven ten tijde van de herfst of winter. Op de achtergrond is de molen te zichtbaar. In de haven ligt wederom een grote rijnaak.

Hasselt was tot aan de Tweede Wereldoorlog een stad met een belangrijke verkeersfunctie. Zo werden in 1938 er 187 schepen geladen en 310 gelost. Daarbij ging het om een totaal van 46.995 ton.

Veelal werd de lading door sjouwers met kruiwagens via planken uit de ruimen van de schepen gesjouwd.

zoals al eerder vermeld - een centrum voor de overslag van zand en grint.

De schuren links, die hier voorheen stonden zijn blijkbaar gesloopt en door andere vervangen.

De Haven — Hasselt